

Sygn. akt II AKa 97/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jerzy Sałata

Sędziowie: SSA Dorota Rostankowska (spr.)

SSO del. Marek Skwarcow

Protokolant: sekr. sądowy Katarzyna Bielska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w G. B. K.

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2018 r.

sprawy

P. S. s. R., ur. (...) w G.

oskarżonego z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 15 grudnia 2017 r., sygn. akt **XIV K 169/17**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. J. – Kancelaria Adwokacka w G. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem), złotych brutto tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym;

III. wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku rozpoznawał sprawę P. S. oskarżonego o to, że w dniu 5 kwietnia 2017r. w G. przy ul. (...) działając wspólnie i w porozumieniu w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru z J. S. po uprzednim doprowadzeniu do stanu bezbronności D. D. poprzez uderzenie pokrzywdzonego po głowie narzędziem w postaci kija drewnianego z wbitymi zagiętymi gwoździami na jednym z końców, uderzenie rękoma po całym ciele oraz kopanie nogami po żebrach spowodowali obrażenia ciała u pokrzywdzonego w postaci: rany tłuczonej głowy, urazu nadgarstka prawego określone w art.157 § 2 kk, a następnie J. S. dokonał kradzieży karty bankomatowej wystawionej na dane D. D. w Banku (...) oraz pieniędzy w kwocie 150,-zł., które to znajdowały się w portfelu w lewej przedniej kieszeni spodni pokrzywdzonego, po czym J. S. tego samego dnia w G. przy ul. (...) dokonał włamania do konta bankowego o nr (...) w Banku (...), po uprzednim uzyskaniu karty bankomatowej oraz kodu PIN w wyniku przestępstwa rozboju na osobie D. D., a następnie dokonał wypłaty środków pieniężnych z bankomatu w kwocie 400,-

zł. należących do pokrzywdzonego, oraz dokonał płatności przedmiotową kartą, również tego samego dnia w sklepie spożywczym w G. posługując się tą kartą i kodem PIN, za zakupy wartości 51,87 zł., tj. o przestępstwo z art.280 § 2 kk w zb. z art.279 § 1 kk w zw. z art.12 kk w zw. z art.11 § 2 kk.

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2017r. w sprawie sygn. akt XIV K 169/17:

oskarżonego P. S. uznał za winnego tego, że w dniu 5 kwietnia 2017r. w G. przy ul. (...) poprzez uderzenie D. D. kilkukrotnie pięścią w twarz oraz uderzenie go jednokrotnie miotłą w głowę powyżej lewego ucha, która to miotła wskutek siły uderzenia rozpadła się, pozostawiając na ułamanej części kija wystające dwa gwoździe, spowodował u pokrzywdzonego obrażenie ciała w postaci rany tłuczonej głowy w okolicy potylicznej lewej, wymagającej zaopatrzenia chirurgicznego, stanowiące naruszenie czynności narządu ciała (uszkodzenie powłok skórnych) trwające nie dłużej niż 7 dni, czyn ten zakwalifikował z art.157 § 2 kk i za to skazał go, na podstawie art.157 § 2 kk wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art.63 § 1 i 5 kk zaliczył oskarżonemu P. S. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 5 kwietnia 2017r. godz. 20:30 do dnia 6 grudnia 2017r.;

na podstawie art.44 § 2 kk orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodu rzeczowego w postaci kija drewnianego z gwoździami zapisanego w wykazie dowodów rzeczowych nr (...) pod pozycją (...);

na podstawie art.230 § 2 k.p.k. nakazał zwrócić J. S. dowody rzeczowe w postaci kurtki i koszulki zapisane w wykazie dowodów rzeczowych nr (...) pod pozycją (...);

na podstawie art.230 § 2 kpk nakazał zwrócić A. G. dowód rzeczowy w postaci gąbki zapisanej w wykazie dowodów rzeczowych nr (...) pod pozycją (...);

na podstawie art.29 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 4 ust.1 i 3, § 17 ust.2 pkt 5, § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, zasądził ze Skarbu Państwa na rzecz adw. N. J. kwotę 1.476,-zł. brutto tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu;

na podstawie art.626 § 1 kpk, art.624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od obowiązku poniesienia kosztów procesu, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od wyroku wywiódł Prokurator Prokuratury Rejonowej w G. zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art.280 § 2 kk w ten sposób, że Sąd nie zastosował przepisu art.280 § 2, podczas gdy z ustaleń dotyczących stanu faktycznego wynika, iż zarzucany oskarżonemu czyn wypełnia znamiona wyżej wymienionego przepisu;

2. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art.279 § 1 kk w ten sposób, że Sąd nie zastosował przepisu art.279 § 1 kk, podczas gdy z niekwestionowanych ustaleń dotyczących stanu faktycznego wynika, iż zarzucany oskarżonemu czyn wypełnia znamiona wyżej wskazanego przepisu;

3. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art.18 kk w ten sposób, że Sąd dokonał błędnej wykładni przepisu art.18 kk poprzez przyjęcie, iż oskarżonemu nie można przypisać sprawstwa w zakresie czynów, o których mowa w art.279 § 1 kk i art.280 § 2 kk podczas gdy z brzmienia przepisu wynika wprost, iż tak jak sprawca odpowiada nie tylko osoba, która dokonuje czynu samodzielnie, ale także ta osoba, która działa z inną wspólnie i w porozumieniu, a z ustaleń stanu faktycznego wynika, iż oskarżony brał udział w zarzuczanych mu czynach;

4. obrazę przepisów postępowania, tj. art.7 kpk poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów w postaci zeznań pokrzywdzonego D. D., co miało wpływ na treść orzeczenia;

5. obrazę przepisów postępowania, tj. art.7 kpk poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów w postaci wyjaśnień J. S., uzyskanych w toku postępowania przygotowawczego i ujawnionych w trybie art. 389 § 3 kpk.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie oskarżonego winnym popełnienia zarzucanego mu czynu zgodnie z kwalifikacją przyjętą w akcie oskarżenia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wywiedziona w powyższej sprawie jest bezzasadna i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się do zarzutów obrazu prawa materialnego, na wstępie podkreślenia wymaga, że o obrazie prawa materialnego można mówić w sytuacji, gdy skarżący nie kwestionuje stanu faktycznego a zarzuca sądowi błędną kwalifikację czynu przy prawidłowo ustalonym stanie faktycznym lub jeżeli zarzuca niezastosowanie przepisu, który sąd był zobowiązany zastosować, ewentualnie jego zastosowanie w sytuacji, gdy nie było ku temu podstaw. Przechodząc na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że – wbrew twierdzeniom skarżącego – Sąd Okręgowy nie ustalił aby zachowanie oskarżonego P. S. w inkryminowanym czasie wypełniło znamiona zbrodni z art.280 § 2 kk (pkt 1 zarzutów apelacji), kradzieży z włamaniem (pkt 2 zarzutów) czy też współdziałania z innym sprawcą w popełnieniu tych przestępstw.

Lektura wywiedzonego w niniejszej sprawie środka odwoławczego pozwala na konstatację, że skarżący stawiając zarzuty obrazu przepisów prawa materialnego odnosi się od stanu faktycznego zgodnego z własną oceną zgromadzonego materiału dowodowego, nie zaś do ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy, jednocześnie nie stawiając zarzutu mającego wpływ na treść orzeczenia błędu w ustaleniach faktycznych. I tak, wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd I instancji nie ustalił jakoby celem zachowania J. S. wobec pokrzywdzonego, które skutkowało interwencją oskarżonego P. S. było wydobywanie informacji o numerze PIN do karty bankomatowej pokrzywdzonego D. D.. Z uwagi na zgon J. S. przed otwarciem przewodu sądowego, Sąd Okręgowy trafnie nie czynił ustaleń dotyczących jego czynności sprawczych w zakresie przekraczającym ustalenia istotne dla odpowiedzialności oskarżonego P. S.. Nie ustalił zatem aby działał w tym zakresie wspólnie i w porozumieniu ze współoskarżonym J. S., co do którego postępowanie karne zostało umorzono z uwagi na jego zgon i kwestia ta również stanowiła przedmiot rozważań Sądu I instancji (str.40-41 uzasadnienia wyroku). Sąd ten ustalił bowiem, że oskarżony P. S. rozdzielił obu mężczyzn w sposób opisany w przypisanym mu zarzucie nie mając wiedzy na temat przyczyn konfliktu (str.4 uzasadnienia wyroku). Opierając się na zeznaniach świadka A. G. (których oceny dokonanej przez Sąd Okręgowy skarżący nie kwestionuje) wskazał nadto, że informację o numerze PIN do karty bankowej D. D. posiadał już w tym czasie J. S. i udzielił mu jej dobrowolnie pokrzywdzony aby ten mógł robić zakupy płacąc jego kartą (str.17, 19 uzasadnienia wyroku). Zeznania te zostały zweryfikowane również w kontekście zapisów monitoringu wskazującego na czas i konfigurację osobową wyjść poszczególnych osób z mieszkania A. G.. Nie sposób zatem podzielić stanowiska skarżącego, że oskarżony P. S. uderzając w tym czasie pokrzywdzonego działał wspólnie i w porozumieniu w popełnieniu przestępstwa rozboju. Nadużyciem ze strony skarżącego jest zatem zawarcie w uzasadnieniu apelacji stwierdzenia ustalenia takie sugerujące (str.2-3 apelacji). Sąd Okręgowy trafnie ustalił, że w realiach rozpoznawanej sprawy nie sposób przypisać oskarżonemu P. S. działania wspólnie i w porozumieniu z J. S. w celu dokonania rozboju na D. D.. Rozważania zatem skarżącego dotyczące kwestii współsprawstwa (str.4-5 apelacji) nie mogą przynieść oczekiwanego przezeń skutku, gdyż nie przekłada się na realia rozpoznawanej sprawy. Podnoszona przez skarżącego okoliczność, że pokrzywdzony nie miał swobody w poruszaniu się po mieszkaniu w żaden sposób nie odnosi się do omawianej w tym miejscu przez skarżącego kwestii działania wspólnie i w porozumieniu w popełnieniu przestępstwa rozboju, skoro owo rzekome pilnowanie pokrzywdzonego miało miejsce po tym jak współoskarżony J. S. wyszedł z mieszkania celem zrobienia zakupów z karty pokrzywdzonego i wypłaty z niej pieniędzy. Nawet bowiem jeżeli byłoby to następstwem rozboju (czego Sąd Okręgowy nie ustalił), to używanie środków przymusu po dokonaniu zaboru nie stanowi znamienia tego przestępstwa. Na marginesie zatem jedynie wskazać należy, że Sąd II instancji podziela stanowisko Sądu Okręgowego co do tego, że pokrzywdzony nie miał ograniczonej swobody poruszania się, skoro mógł wykonać kilka połączeń telefonicznych do banku. Okoliczność, że w czasie jednej z rozmów zastrzegł kartę, którą w tym czasie dysponował J. S. (okoliczność bezsporna), w świetle poczynionych przez Sąd Okręgowy a wskazanych wyżej

ustaleń, nie może implikować uznania, że J. S. pozyskał ją na skutek rozboju, w szczególności dokonanego wspólnie i w porozumieniu z oskarżonym P. S..

Wobec niestwierdzenia aby oskarżony P. S. dopuścił się przestępstwa rozboju, na marginesie jedynie wskazać należy, iż nie sposób podzielić stanowiska apelującego, że kij od szczotki jakim P. S. bił pokrzywdzonego w inkryminowanym czasie jest niebezpiecznym narzędziem. Tym bardziej – co wymaga podkreślenia – że oskarżony nie uderzał pokrzywdzonego tą jego częścią, która miała wystające gwoździe. Wskazując na orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Katowicach w sprawie II AKa 173/07 (str.3 apelacji) jako argument mający potwierdzać tezę skarżącego o charakterze narzędzia jakim posługiwał się oskarżony P. S. skarżący pomija tę istotną okoliczność, że we wskazanym orzeczeniu sąd oceniał charakter przedmiotu jakim była nogę od stołu z twardego, litego drewna, mająca kształt stożka i zakończona stalowym wkręconym elementem. Nie sposób uznać aby cechy takie posiadał kij od szczotki, który rozpadł się po zadaniu nim kilku uderzeń skutkujących naruszeniem czynności narządu ciała na czas poniżej 7 dni. Podkreślenia wymaga, że z ustaleń Sądu I instancji w powyższej sprawie wynika, że w momencie zadawania ciosów gwoździe znajdujące się w kiju od szczotki nie były widoczne. Stały się takimi dopiero w wyniku użycia jej przez oskarżonego P. S. do uderzenia pokrzywdzonego ale sam oskarżony wówczas już zaprzestał zadawania ciosów a oddalając się z miejsca zdarzenia do drugiego pokoju nie obejmował swą świadomością zachowań podjętych przez J. S..

Nie jest również tak jak twierdzi apelujący, że w ocenie Sądu Okręgowego wydobyte siłą fizyczną lub środkami przymusu informacji o numerze PIN karty kredytowej nie stanowi przełamania zabezpieczenia tej karty. Sąd Okręgowy bowiem – jak już wyżej skazano - nie ustalił aby oskarżony P. S. w takim celu w inkryminowanym czasie działał a zatem bez wpływu na jego odpowiedzialność karną w przedmiotowej sprawie pozostaje pogląd Sądu Okręgowego w tej kwestii i brak było podstaw aby do tej kwestii się odnosił w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Kwestia oceny dowodu w postaci zeznań pokrzywdzonego będzie przedmiotem rozważań Sądu II instancji w dalszej części niniejszego uzasadnienia. W tym miejscu jedynie wskazać należy, że skutku oczekiwanego przez skarżącego nie może przynieść odwołanie się (str.4 apelacji) do zeznań D. D. złożonych w postępowaniu przygotowawczym. Na marginesie zatem jedynie wskazać należy, że Sąd Apelacyjny orzekający w niniejszym składzie podziela stanowisko zaprezentowane przez skarżącego i poparte poglądami orzecznictwa i komentatorów, że zachowanie polegające na przełamaniu zabezpieczeń na elektronicznych urządzeniach bankowych i dokonanie dzięki nim zaboru pieniędzy stanowi przestępstwo kradzieży z włamaniem. Jak już jednak wyżej wskazano – nie znajduje ono przełożenia na realia rozpoznawanej sprawy.

Aprobaty Sądu Apelacyjnego nie zyskały również zarzuty dotyczące oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zarzut obrazy art.7 kpk. Na wstępie wskazać należy, że prawidłowość rozstrzygnięcia sprawy zależy od zgodnego z przepisami postępowania karnego przeprowadzenia dowodów oraz od prawidłowej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Podstawę zatem wyroku stanowić może tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, przy czym w uzasadnieniu wyroku sąd ma obowiązek wskazać, jakie fakty uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Sąd ma obowiązek badania i uwzględnienia w toku procesu okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i niekorzyść oskarżonego, a korzystając z prawa swobodnej oceny dowodów przekonanie co do jego winy w zakresie przypisanych mu czynów powinien logicznie i przekonująco uzasadnić. Uzasadnienie winno tym samym wyraźnie wskazywać, na jakich dowodach oparł sąd orzekający ustalenie każdego istotnego dla sprawy faktu, a także należycie rozważać i oceniać wszystkie dowody przemawiające za przyjętymi przez sąd ustaleniami faktycznymi lub przeciw nim, wyjaśniać wszystkie istotne wątpliwości w sprawie i sprzeczności w materiale dowodowym oraz się do nich ustosunkować. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie ma przesłanek pozwalających uznać, że Sąd Okręgowy uchybił którejkolwiek z zasad związanych z postępowaniem dowodowym i oceną dowodów określonych w art.7 kpk. Wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd Okręgowy dokonał całościowej i swobodnej, a nie dowolnej oceny materiału dowodowego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz z uwzględnieniem zasad logicznego myślenia. Dokonana przez Sąd Okręgowy ocena dowodów nie wykracza poza granice zakreślone w art.7 kpk, w szczególności nie nosi cech dowolności czy powierzchowności. Ocena ta jako logiczna, zgodna ze wskazaniem doświadczenia życiowego i przekonująco umotywowana zasługuje na pełną

aprobate sądu odwoławczego. Należy stwierdzić, iż Sąd orzekający po prawidłowym przeprowadzeniu przewodu sądowego, poddał zgromadzony materiał dowodowy wszechstronnej analizie, a tok rozumowania zaprezentował w jasnym i przekonującym uzasadnieniu. Skarżący stawiając zarzut obrazy art.7 kpk odwołuje się do trzech dowodów, tj.: wyjaśnień oskarżonych: P. S. i J. S. oraz zeznań pokrzywdzonego D. D.. Poza tym iż dokonuje ich oceny w sposób wybiórczy to nadto zdaje się nie dostrzegać innych dowodów zgromadzonych w sprawie, których oceny dokonał Sąd I instancji, zgodnie z treścią art.410 kpk.

Nie sposób zdeprecjonować wyjaśnień oskarżonego P. S. li tylko z tego powodu, że jest osobą uprzednio wielokrotnie karaną. Przedstawiając takie kryterium wiarygodności skarżący zdaje się nie dostrzegać, że również i pokrzywdzony, na którego zeznania częściowo powołuje się apelujący, był uprzednio wielokrotnie karany. Nie jest też tak jak twierdzi skarżący, że w oparciu o ustalenia dotyczące miejsca zatrudnienia pokrzywdzonego, które w istocie nie miały zasadniczego znaczenia w przedmiotowej sprawie, Sąd Okręgowy dokonuje oceny wiarygodności zeznań pokrzywdzonego. Sąd ten bowiem dostrzega marginalne znaczenie tych okoliczności, wskazuje jednak również w jakim celu te ustalenia czyni i jakie wnioski z nich wywodzi dla istotnej dla ustalenia odpowiedzialności karnego oskarżonego P. S. kwestii, tj. wiarygodności zeznań pokrzywdzonego (str.15-16 uzasadnienia wyroku), a ocena ta uwzględnia również wnioski opinii biegłej psycholog obecnej podczas składania zeznań przez pokrzywdzonego na etapie postępowania jurysdykcyjnego (str.26 uzasadnienia wyroku). Takie postąpienie Sądu Okręgowego świadczy o niezwykle wnikliwej ocenie dowodów zgromadzonych w sprawie, której to wnikliwości zarówno w ocenie jak i w stawianych zarzutach zabrakło skarżącemu. Z uwagi na fakt, że apelujący nie postawił innych zarzutów dotyczących oceny wiarygodności zeznań pokrzywdzonego, Sąd Apelacyjny zwolniony jest od czynienia dalszych rozważań w tym zakresie odnosząc się do wnikliwej oceny tego dowodu dokonanej przez Sąd Okręgowy (str.26-27 uzasadnienia wyroku), która zyskała jego pełną aprobatę.

Aprobaty Sądu II instancji nie zyskały również zarzuty dotyczące oceny wiarygodności wyjaśnień współoskarżonego J. S.. Na wstępie wskazać należy, że nie sposób stawiać Sądowi Okręgowemu zarzutu oceny ujawnionych wyjaśnień współoskarżonego J. S. złożonych w tym postępowaniu przygotowawczym, skoro były to jedyne wyjaśnienia tego oskarżonego, który zmarł przed rozpoczęciem postępowania jurysdykcyjnego w przedmiotowej sprawie. Nie jest również tak jak twierdzi skarżący, że Sąd I instancji odmówił wiarygodności jedynie zeznaniom (na marginesie wskazać należy, że to wyjaśnienia a nie zeznania) zmarłego współoskarżonego, zaś w zupełności dał wiarę zeznaniom (ponownie wskazać należy, że depozycje oskarżonego to wyjaśnienia a nie zeznania) oskarżonego. Po pierwsze nie ma racji skarżący twierdząc, że Sąd Okręgowy w zupełności dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego P. S., sąd bowiem nie ocenił w sposób jednorodny tych depozycji (str.36-37 uzasadnienia wyroku). Nie jest również tak jak twierdzi skarżący, że Sąd Okręgowy odmówił wiarygodności wyjaśnieniom J. S., częściowo bowiem uznał je za wiarygodne (str.36 uzasadnienia wyroku).

Reasumując zatem, w ocenie Sądu Apelacyjnego – wbrew twierdzeniom skarżącego - nie doszło w przedmiotowej sprawie do obrazy przepisów prawa materialnego ani procesowego.

Z uwagi na powyższe oraz nie stwierdzając zaistnienia przesłanek z art.439 kpk i art.440 kpk, Sąd Apelacyjny zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy.

Na mocy przepisów § 2, § 4 ust.1 i 3 oraz § 17 ust.2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 1016, poz.1714) Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym.

O wydatkach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny orzekł na mocy art.626 § 1 kpk, art.636 § 1 kpk, obciążając nimi Skarb Państwa.